

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 306/2018-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. augusta 2018 prerokoval sťažnosť poľovníckej organizácie [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Jakub Mandelík, s. r. o., Heydukova 12, Bratislava, konajúcou prostredníctvom advokáta a konateľa JUDr. Jakuba Mandelíka, PhD., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Sžo 80/2016 z 26. októbra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť poľovníckej organizácie [REDAKOVANÉ]
o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. januára 2018 doručená sťažnosť poľovníckej organizácie [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základných práv podľa čl. 12 ods. 1 ústavy uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 Sžo 80/2016 z 26. októbra 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Sťažovateľka v prvej časti sťažnosti uvádza skutkový stav a okolnosti, ktoré predchádzali vydaniu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Z uvedeného vyplýva, že Okresný úrad Lučenec, pozemkový a lesný odbor (ďalej len „okresný úrad“) 8. apríla 2014 vydal opatrenie pod sp. zn. OU-LC-PLO-2014/002484 (ďalej len „opatrenie okresného úradu“), ktorým zaevidoval zmluvu o užívaní poľovného revíru [REDAKOVANÉ], ktorá bola uzatvorená medzi vlastníkami poľovného revíru, zastúpenými splnomocnenými zástupcami zvolenými na zhromaždení vlastníkov poľovných pozemkov a sťažovateľkou, voči ktorému podal prokurátor Okresnej prokuratúry Lučenec (ďalej len „okresný prokurátor“) 15. októbra 2015 protest (ďalej len „protest okresného prokurátora“), v ktorom navrhoval opatrenie okresného úradu zrušiť. Okresný úrad protestu okresného prokurátora nevyhovel, a preto ho predložil Okresnému úradu Banská Bystrica, odboru opravných prostriedkov, ktorý rozhodnutím z 30. novembra 2015 (ďalej len „rozhodnutie Okresného úradu Banská Bystrica“) protestu okresného prokurátora nevyhovel. Okresný prokurátor preto žalobou zo 4. februára 2016 podanou na Krajskom súde v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) žiadal zrušenie opatrenia okresného úradu. Krajský súd uznesením č. k. 23 S 16/2016-125 z 26. apríla 2016 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) konanie zastavil z dôvodu, že žaloba okresného prokurátora bola podaná oneskorene. Proti uzneseniu krajského súdu podal okresný prokurátor odvolanie 26. mája 2016, o ktorom najvyšší súd rozhodol napadnutým uznesením najvyššieho súdu tak, že uznesenie krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

3. Ďalej sťažovateľka uvádza, že krajský súd v uznesení krajského súdu, ktorým konanie zastavil z dôvodu oneskorenosti podanej žaloby okresným prokurátorom, dôvodil tým, že rozhodnutie Okresného úradu Banská Bystrica bolo okresnému prokurátorovi doručené 4. decembra 2015, keď okresnému prokurátorovi začala plynúť dvojmesačná lehota na podanie správnej žaloby, ktorá uplynula 4. februára 2016. Avšak z prezenčnej pečiatky poštového úradu v Lučenci vyplýva, že žaloba okresného prokurátora bola podaná až 5. februára 2016, teda po uplynutí dvojmesačnej zákonnej lehoty. Okresný prokurátor

v podanom odvolaní proti uzneseniu krajského súdu uviedol, že rozhodnutie Okresného úradu Banská Bystrica bolo doručované aj prostredníctvom verejnej vyhlášky, v dôsledku čoho sa domnieval, že nadobudlo právoplatnosť 17. decembra 2015 a zároveň dodal, že v prípade nesprávne vyznačenej právoplatnosti je nevyhnutné aplikovať § 204 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) per analogiam, pričom s týmto názorom sa plne stotožnil aj najvyšší súd v napadnutom uznesení najvyššieho súdu.

4. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľka uvádza, že najvyšší súd podľa jej názoru postupoval arbitrárne a tiež v rozpore so základnými princípmi právneho štátu, keď pri posudzovaní včasnosti podanej žaloby okresným prokurátorom contra legem aplikoval § 204 ods. 2 OSP per analogiam. Uviedla: *«Žalobca tvrdí, že lehota na podanie správnej žaloby mu začala plynúť dňa 17.12.2015, kedy rozhodnutie o proteste prokurátora (podľa vyznačenej doložky právoplatnosti) nadobudlo právoplatnosť. Na uvedené nemá podľa žalobcu a porušiteľa vplyv ani skutočnosť, že správny orgán pri doručovaní rozhodnutia o proteste postupoval v rozpore s platnou právnou úpravou (§ 26 ods. 8 ZoP), v dôsledku čoho doložku právoplatnosti vyznačil nesprávne. Svoju argumentáciu žalobca ako aj porušiteľ oprel o rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo28/2000 v zmysle ktorého „v súvislosti so skúmaním včasnosti podaného odvolania treba z nesprávne vyznačenej právoplatnosti vyvodit' rovnaký dôsledok, aký zákon vyvodzuje z nesprávneho poučenia o odvolaní v zmysle § 204 ods. 2 prvá veta OSP per analogiam.“... Namietaný postup porušovateľa považujeme za protiústavný, keďže aplikácia § 204 ods. 2 OSP per analogiam viedla v posudzovanej právnej veci k porušeniu ústavou garantovaných práv sťažovateľa. Domnievame sa, že v tomto prípade ide o tzv. pravú, normatívnu medzeru v práve... V prípade nepravnej (axiologickej) medzery je možné takúto medzeru vyplniť analógiou (legis či iuris) alebo ústavnekonformnou či eurokonformnou interpretáciou. Vice versa pravú (normatívnu) medzeru nie je možné vyplniť analógiou či inou výkladovou metódou, a preto nemal porušiteľ na identifikovaný spor aplikovať § 204 ods. 2 OSP per analogiam... Odhliadnuc od uvedeného protestu prokurátora je právnym prostriedkom, ktorým vykonáva prokurátor dozor nad dodržiavaním zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov orgánmi verejnej správy. Podaním protestu prokurátora*

vzniká právny vzťah medzi správnym orgánom a prokurátorom... Od podania protestu až do vydania rozhodnutia o proteste nevzniká právny vzťah medzi účastníkmi konania a konajúcim správnym orgánom, ani medzi účastníkmi konania a prokurátorom (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.3.2013, sp. zn. 5Sžp7/2011). Je nutné zdôrazniť, že konanie o proteste prokurátora preto treba dôsledne odlišovať od administratívneho (správneho) konania, v ktorom bolo vydané opatrenie... Z uvedeného dôvodu bolo v rozpore s platnou právnou úpravou, aby správny orgán rozhodnutie o proteste prokurátora doručoval aj účastníkom správneho konania verejnou vyhláškou... Žalobca preto nemal dôvod vyčkávať na doručenie rozhodnutia o proteste prokurátora ostatným účastníkom administratívneho konania ako sa mylne domnieval.» Sťažovateľka uviedla, že neobstojí tvrdenie najvyššieho súdu, že nemôže byť na ťarchu žalobcu, ak správny orgán doručoval rozhodnutie o proteste okresného prokurátora verejnou vyhláškou, zároveň dodala, že sa plne stotožňuje s argumentáciou a odôvodnením krajského súdu.

5. V záverečnej časti sťažnosti sťažovateľka uvádza, že povinnosťou prokurátora je dbať o to, aby práva nadobudnuté v dobrej viere boli čo najmenej dotknuté, rozsah zásahu do takto nadobudnutých práv musí byť čo najmenší v porovnaní s výsledkom zamýšľaným žalobou. Uviedla: „Sťažovateľ žiadnym spôsobom nezavinil daný status quo, preto je neakceptovateľné, aby údajný nesprávny postup správneho orgánu v administratívnom konaní bol na jeho ťarchu.“

6. V petite sťažnosti sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva sťažovateľa [redacted] podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.10.2017, sp. zn. 7Sžo/80/2016 porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.10.2017, sp. zn. 7Sžo/80/2016 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. *Sťažovateľovi*

priznáva náhradu trov konania, ktorú je povinný zaplatiť Najvyšší súd SR právnenému zástupcovi sťažovateľa do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. V zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto je zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorý vo svojom § 25 ods. 1 uvádza, že ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Počas tohto prerokovania ústavný súd zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

10. Zákon o ústavnom súde v § 25 ods. 2 uvádza, že návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť

uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by vzhľadom na osobitné okolnosti mohla byť verejnosť konania na ujmu záujmom spravodlivosti.

14. Pokiaľ ide o podanú sťažnosť sťažovateľky, jej podstatou a predmetom konania pred ústavným súdom je ňou uplatnený nárok na jej ochranu pred napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým malo dôjsť k porušeniu jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s právom podľa čl. 12 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (III. ÚS 66/2018).

16. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 124/2016).

17. Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre pravidelne zdôrazňuje, že v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (III. ÚS 67/2015).

18. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana dostane v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie zákonných ustanovení príslušných procesných predpisov musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 321/2017).

19. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy však nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (III. ÚS 383/2016).

20. Pridržiavajúc sa svojej stabilnej judikatúry ústavný súd poukazuje na to, že základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie „je výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných údov. Zároveň ústavný súd pripomína, že jeho prvoradou úlohou je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (III. ÚS 63/2018).

21. Aj keď je napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z formálneho hľadiska právoplatným rozhodnutím, nejde však o rozhodnutie, ktorým by konanie skončilo, ale rozhodnutie, ktorým bolo uznesenie krajského súdu v časti zrušené, takže vec (v tejto časti) bola v konečnom dôsledku vrátená prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľka tak bude mať naďalej možnosť uplatniť si ochranu svojich práv v ďalšom konaní pred všeobecnými súdmi, a napokon nič jej nebráni, aby v budúcnosti napadla sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy aj konečné rozhodnutie, ktoré bude v jej právnej veci vydané, t. j. rozhodnutie o poslednom procesnom prostriedku, ktorý jej zákon na ochranu jej práv účinne poskytuje, a to v prípade, ak dospeje k záveru, že v dôsledku tohto rozhodnutia boli porušené jej ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantované práva alebo slobody. Najskôr teda musí prebehnúť celé súdne konanie

až do štádia meritórneho právoplatného rozhodnutia všeobecných súdov a až potom sa sťažovateľke naskytne možnosť na eventuálne podanie sťažnosti ústavnému súdu.

22. Ak ústavný súd v rámci svojej doterajšej rozhodovacej činnosti pripustil výnimky zo zásady možnosti preskúmania len meritórnych právoplatných rozhodnutí, podmienkou na pripustenie takejto výnimky je to, že v konkrétnom prípade musí ísť o rozhodnutie spôsobilé výrazne a už nezvratným (nereparovateľným) spôsobom zasiahnuť do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd sťažovateľa, ale zároveň aj to, že námietka ich porušenia by už nemohla byť uplatnená neskôr (IV. ÚS 195/2010), prípadne by sa tento negatívny dôsledok musel zároveň vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe alebo v opravných konaniach (IV. ÚS 322/09).

23. V danom prípade sťažovateľka nepredložila relevantné argumenty a ani ústavný súd nezistil, že by boli podmienky uvedených výnimiek splnené.

24. V napadnutom uznesení najvyššieho súdu sa najvyšší súd primerane, jasne a zreteľne venoval odôvodneniu svojho rozhodnutia, ktorým zrušil uznesenie krajského súdu. Podľa názoru ústavného súdu nie je možné napadnuté uznesenie najvyššieho súdu považovať za arbitrárne, závery v ňom uvedené boli náležite zdôvodnené.

25. S poukazom na uvedené ústavný súd po preskúmaní sťažnosti a napadnutého uznesenia najvyššieho súdu konštatuje, že medzi namietaným porušením základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým uznesením najvyššieho súdu absentuje relevantná príčinná súvislosť, preto je sťažnosť zjavne neopodstatnená a podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ju bolo potrebné odmietnuť.

26. Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 12 ods. 1 ústavy, ústavný súd konštatuje, že uvedený článok ústavy je formulovaný všeobecne a neupravuje žiadne konkrétne základné právo, preto vyslovenie jeho porušenia prichádza do úvahy len v súvislosti

s porušením iného základného práva... (III. ÚS 124/2016). S poukazom na už uvedené bolo preto potrebné sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

27. Z dôvodu odmietnutia sťažnosti ako celku ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky obsiahnutých v sťažnostnom petite nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. augusta 2018